

2025-12-04 Nr. NV-2826

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-TAIS-		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO 5, 6, 12, 28, 36, 47, 53, 57, 66, 70, 74, 78 IR 79 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR.VIII-1316 1 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-25-1497(2), TAP-25-1498(2), TAP-25-1499(2); TAIS NR. 25-11925(4), 25-11922(4), 25-16507(3))		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Vidaus reikalų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

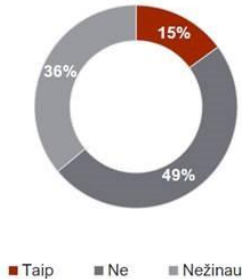
Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektu sprendžiamos šios problemos:

- Ilgą laiką mažėjantis pareigūno profesijos patrauklumas;
- Dideli darbo krūviai dėl personalo trūkumo;
- Nuolat mažėjantis pareigūnų pasitenkinimas darbu:

Sumažėjo pareigūnų pasitenkinimas darbu
(VRM pavaldžių statutinių įstaigų darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimas, 2024 m.)

Pareigūnų pasitenkinimas	2020 m.	2022 m.	2024 m.
Darbo krūviu	63%	54%	52%
Socialinėmis garantijomis	66%	62%	52%
Skatinimo ir motyvavimo sistema		40%	32%
Darbo užmokesčiu	52%	38%	27%
Bendras pasitenkinimas darbu	67%	62%	55%

Ar Jūs per artimiausius 12 mėn. planuojate išeiti iš Statutinių tarnybų?

- Nuolat mažėja pasitenkinimas darbo užmokesčiu, darbo krūviu, socialinėmis garantijomis ir skatinimo sistema.
- Beveik du kartus (iki 27%) sumažėjo pasitenkinimas darbo užmokesčiu (labiausiai patenkinti vadovai).
- 15% pareigūnų per artimiausius 12 mėn. planuoja palikti tarnybą dėl per mažo darbo užmokesčio, netinkamo darbo ir asmeninio gyvenimo balanso ir dėl didelio darbo krūvio.

GRĖSMĖ! Jeigu **15 %** paliktų tarnybą, pareigūnų trūkumas VRM statutinėse įstaigose sieks **33 %**.

• Sunkumai išlaikant tarnyboje patyrusius pareigūnus - pareigūnai, išstarnavę pakankamą tarnybos laiką valstybine pensijai skirti, palieka tarnybą, įsidarbina privačiame versle ar valstybės institucijoje ir jiems yra skiriama valstybinė pensija. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, vidutinės valstybinės pensijos už tarnybą, paskirtos 2024 m., dydis, pvz., vidaus reikalų ministro valdymo srityje sudaro 487 eurų per mėnesį. Ši valstybinė pensija buvusiems pareigūnams yra mokama nepriklausomai nuo to, ar toks asmuo dirba privačiame, ar valstybiniame sektoriuje, ar pagal darbo sutartį, ar eina valstybės tarnautojo pareigas, tačiau tarnaujantiems pareigūnams valstybinė pensija negali būti mokama.

Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu yra sprendžiamos šios problemos:

- taikant nustatytą žemiausios 9-os pareigybių grupės minimalų pareiginės algos koeficientą, valstybės tarnautojams skaičiuojamas atlyginimas nuo 2026-01-01 (1150,7 Eur) būtų mažesnis už minimalią mėnesinę algą (1153 Eur);
- neproporcingai maži minimalių valstybės tarnautojų pareiginės algos koeficientai palyginus su 2025 m. II ketv. vidutiniu darbo užmokesčiu (2387 eurai) - pavyzdžiui, minimalus 4 pareigybių grupės (departamento direktoriaus, valdybos viršininko, grupės vadovo, įstaigos prie ministerijos kanclerio, vyriausiojo patarėjo ir kt.)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

valstybės tarnautojo pareiginės algos koeficientas yra 0,98, o pareiginė alga sudaro 1749 eurus, arba 637 eurai mažiau nei 2025 m. II ketv. šalies vidutinis darbo užmokestis.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektu:

- **didinami pareigūnų pareigybių minimalūs pareiginių algų koeficientai:**
 - 1) atsižvelgiant į numatomą šalies minimalios pareiginės algos padidinimą 11 %, t. y. iki 1153 eurų, nustatyti didesnius minimalius pareigūnų pareigybių grupių pareiginių algų koeficientus: 1 grupės – 1 %, 2 grupės – 3 %, 3 grupės – 5 %, 4–9 grupių – 7 %, 10 grupės – 10,8 %. Šie pakeitimai labiausiai palies mažiausiai uždirbančius 6-10 pareigybių grupių pareigūnus (1342 pareigūnai);
 - 2) **2 % siūloma padidinti pareiginę algą visiems 10 pareigybių grupės pareigūnams ir 1 % - 9 pareigybių grupės pareigūnams.**

Šis pokytis, kartu su minimalių pareiginės algos koeficientų padidiniu, palies apie:

- 6100 (41 %) vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnų,
- 864 (35 %) teisingumo ministro valdymo srities pareigūnų,
- 122 (9 %) finansų ministro valdymo srities pareigūnų;
- pareigūnams nustatoma **kompensacija už ilgalaikę tarnybos trukmę**, tokiu būdu motyvuojant juos ilgiau likti tarnyboje: nustatoma, kad pareigūnui kiekvieną mėnesį mokama 0,167 bazinio dydžio (**2026 m. - 300 eurų**) kompensacija, jeigu:
 - 1) jo vidaus tarnybos stažas yra 25 ir daugiau metų;
 - 2) yra ištarnavęs Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme nustatytą tarnybos laiką ir atitinka šiame įstatyme nustatytą tarnybos trukmę.

Ši kompensacija, preliminariais skaičiavimais bus mokama:

- 1) 4764 (arba 30,1 %) vidaus reikalų ministro valdymo srities pareigūnų;
 - 2) 553 teisingumo ministro valdymo srities pareigūnų;
 - 3) 541 finansų ministro valdymo srities pareigūnų.
- numatomos **palankesnės sąlygos pareigūnams mokėti vienkartinės skatinamąsias išmokas**: siūloma atsisakyti ribojimo, kad, kai pareigūnui vienkartinė skatinamoji išmoka mokama iš kitų teisėtai įgytų lėšų (pvz. savivaldybių biudžetų lėšų), jos dydis gali būti iki 7 MMA dydžio (t.y. 7266 eurų 2025 m. ir 8071 euras 2026 m.), kadangi savivaldybės, sprendamos pareigūnų trūkumo atskirose savivaldybėse problemą, galėtų mokėti didesnes išmokas ir tokiu būdu pritrauktų pareigūnus dirbti regionuose. Jeigu vienkartinė skatinamoji išmoka būtų mokama iš centrinei statutinei įstaigai skirtų asignavimų, jos dydis negalėtų viršyti 7 MMA;
 - numatoma, kad statutinių profesinio mokymo įstaigų **kursantai galės būti aprūpinami maistu (arba galės būti mokama atitinkamo dydžio kompensacija)** kursantų profesinio ir įvadinio mokymo metu, tokiu būdu gerinant pritraukimo į vidaus tarnybą sąlygas;
 - sudaroma galimybė šakos kolektyvinėse sutartyse susitarti dėl palankesnių mokymosi atostogų suteikimo bei apmokėjimo sąlygų ir tvarkos, tokiu būdu skatinant pareigūnus įgyti aukštesnį išsilavinimą ir geriau atliepti įstaigų poreikius;
 - aiškiau sureguliuojamos centrinių statutinių įstaigų vadovų skyrimo antrai kadencijai nuostatos, patikslinami atleidimo pagrindai, pasibaigus kadencijai – nustatomas savarankiškas atleidimo pagrindas pasibaigus kadencijai tais atvejais, kai centinės statutinės įstaigos vadovas iki paskyrimo į vadovo pareigas nėjo pareigūno pareigų ir dėl to nėra pagrindo jį paskirti į laisvas pareigūno pagrindas,

Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siūloma didinti minimalius valstybės tarnautojų pareiginių algų koeficientus **10 proc.**

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Vidaus tarnybos statuto pakeitimui įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų (mln. Eurų), kurios yra suplanuotos Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekte:

Etapas	Įstaiga	Lėšų poreikis	Iš jų darbo užmokesčiui padidinti	Iš jų kompensacijai už ilgalaikę tarnybą
2026 m.	VRM	23,37	6,2*	17,17
	TM	3,66	1,67**	1,99

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

	FM	2,11	0,16**	1,95
Iš viso 2026 m.		29,14	8,03	21,11
2027 m.	VRM	1,08		1,08
	TM	0,32		0,32
	FM	0,08		0,08
Iš viso 2027 m.		1,48	0	1,76
2028 m.	VRM	1,59		1,59
	TM	0,14		0,14
	FM	0,05		0,05
Iš viso 2028 m.		1,78	0	1,78
Iš viso 2026-2028 m.		32,4	8,03	24,65

* Papildomas lėšų poreikis dėl minimalių pareiginės algos koeficientų padidinimo ir 9–10 pareigybių grupių pareigūnų pareiginės algos koeficientų padidinimo kartu su bazinio dydžio padidinimu visiems pareigūnams.

** Papildomas lėšų poreikis dėl minimalių pareiginės algos koeficientų padidinimo ir 9–10 pareigybių grupių pareigūnų pareiginės algos koeficientų padidinimo kartu su bazinio dydžio padidinimu pareigūnams, kuriems didėja pareiginės algos koeficientai.

Atkreiptinas dėmesys, kad **Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įsigaliojimas numatytas 2026 m. sausio 1 d.**, tačiau iki to laiko turės būti pakeisti Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto įgyvendinimo“ ir vidaus reikalų ministro įsakymai, įgyvendinantys pakeitimus.

Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymui įgyvendinti reikės 0,8 mln. Eurų papildomų valstybės biudžeto lėšų. Įsigaliojus įstatymui, įstaigose turės būti pakeistos darbo apmokėjimo sistemos.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas derintas su Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo mokslo ir sporto, Teisingumo ministerijomis, vidaus ministro valdymo srities statutinėmis įstaigomis, Lietuvos kalėjimų tarnyba, Lietuvos probacijos tarnyba, Muitinės departamentu. Finansų ministerija per nustatytą laiką pastabų nepateikė.

Projektas siūstas derinti bei pristatytas Nacionaliniams pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimui, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijai, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai, Profsąjungų centrui.

2025 m. lapkričio 24 d. Vidaus tarnybos statuto pakeitimai buvo aptarti Ministrės Pirmininkės susitikime su Nacionaliniu pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos policijos profesine sąjunga, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų profesine sąjunga, kitais vidaus tarnybos sistemos pareigūnų atstovais.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje ir yra pagrįsti. Pažymėtina, kad neatsižvelgimo motyvai susiję su 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekte numatytais skirti papildomais asignavimais pareigūnų darbo užmokesčiui padidinti: siūdomi pakeitimai lemia didesnę lėšų poreikį nei numatyta biudžeto projekte, todėl į pasiūlymą nėra galimybės atsižvelgti.

Įstatymų projektai **patikslinti** pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025-12-02 pažymoje Nr. NV-2788 pateiktas pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Įstatymo projektai įgyvendina Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą (didinti viešojo ir privataus sektoriaus darbuotojų atlyginimus, stiprinti viešąjį saugumą, siekti nuosekliai didinti statutinių pareigūnų darbo užmokesčių visose pareigūnų grandyse ir kad pareigūnų garantijos atitiktų jų statusą, išsaugoti statutiniams pareigūnams socialines garantijas ir kt.).

Įstatymų projektus prašoma svarstyti skubos tvarka.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Jurgita Žilinskienė
	Viešojo valdymo grupė, grupės vadovė